

((آمارهای ثبتی))

مقدمه:

آنچه که در جهان هستی اتفاق می افتد، چه انسان دخالتی در آن داشته باشد و چه نداشته باشد، سبب تولید داده های آماری می شوند. موفقیت برنامه های توسعه در کلیه جوامع، بستگی به کیفیت آمار و اطلاعات موجود در آن جوامع دارد. آمار آینه و تصویر کننده واقعیات است بنابراین باید درست تصویر کند. یکی از شیوه هایی که به توسط آن داده ها را جمع آوری می کنیم، ثبت داده ها به هنگام رخ دادن واقعه ای است. عملی انجام می شود، داده ای تولید می شود و بلافاصله ثبت می شود. پس از جمع آوری آنها، آمارهایی که حاصل می شود، آمار ثبتی نامیده می شود. یک نظام آماری وقتی به سمت پیشرفت و تکامل حرکت می کند که آمارهایی که در آن تولید می شوند ماهیت ثبتی داشته باشند. در حقیقت سه روش تولید آمار «ثبتی، نمونه گیری، سرشماری» می باشند که دقیق ترین آنها شیوه آمار ثبتی است.

آمارهای ثبتی:

آمارهایی هستند که از پردازش داده های ثبتی حاصل می شوند. منظور از داده های ثبتی داده هایی هستند که در حین انجام فعالیت های عینی، واقعی و جاری یک سازمان و با استفاده از فرمها، اسناد و مدارک جاری در داخل سازمان ثبت می شوند. هر فرم، سند، مدرک و پرونده شامل مجموعه ای از اقلام اطلاعاتی است. از جمله ویژگیهای مهم تولید آمار به روش ثبتی عبارتند از: سهولت دسترسی، قابلیت ارائه آمار و اطلاعات صحیح و دقیق در کوتاه ترین زمان، هزینه بر نبودن، صرفه جویی در منابع، مستمر بودن تولید آمار و بی نیازی از اجرای بسیاری از طرح های آمارگیری.

ایجاد نظام آمارهای ثبتی:

برای ایجاد هر نظام اطلاعاتی از جمله نظام آمارهای ثبتی در دستگاههای اجرایی در ابتدا کاربران باید اقلام مورد نیاز و فرآیندهای تولید کننده این اقلام را «شناسایی» نمایند. در مرحله بعد داده های

مربوط به ارقام اطلاعاتی مورد نیاز را که در جریان عملیات شناسایی شده «ثبت» کنند. داده های ثبت شده باید از مسیرهای معین و مشخص «انتقال» داده شوند. «پردازش» داده ها، برای رسیدن به نیازهای نهایی و بر طبق ملاکهای پیش بینی شده انجام می گیرد. آمارهای ثبتی باید بر طبق درخواست کاربران به آنها «ارائه» گردد.

نتایج استقرار چنین نظامی در دستگاههای اجرایی عبارتند از: بهبود روش های تولید، ثبت و انتقال اطلاعات آماری، بهینه کردن بررسی های پیمایشی اعم از سرشماریها و نمونه گیریها، تغذیه پایگاه اطلاعات آماری، تقویت اطلاع رسانی آماری.

ساماندهی نظام آمارهای ثبتی:

در ساماندهی نظام آمارهای ثبتی توجه به نکاتی ضروری است که تحلیل گر در ارزیابی های خود باید بدان پردازد. اهم این موارد عبارتند از:

- وجود تعریف مشخص برای قلم
- ثبت در پایین ترین نقطه تولید
- ثبت به هنگام وقوع
- وجود فرایند منطقی
- دربرگیرنده افزایش ها و کاهش های مقادیر قلم
- وجود متولی و پاسخگو
- مستندبودن

نقص در هر یک از موارد، به عنوان یک انحراف محسوب می شود و نیاز به بازنگری در وضع موجود و طراحی وضعیت را نمایان می سازد.